

**С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ
АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ**

**КАЗАХСКИЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.
Д.АСФЕНДИЯРОВА**

**ДӘЛЕЛДІ МЕДИЦИНАНЫ ДӘРІЛІК
ЗАТТАРДЫ ҚОЛДАНУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ.
ДӘРІЛІК ЗАТТАРДЫ ЖАРНАМАЛАУ.**

Орындаған: Утепова Қ
Топ: 003-2
Тексерген: Юсупова Н

Жоспар

- I. Кіріспе:
- Дәлелді медицина термині.
-
- II. Негізгі бөлім:
- Дәрілік жарнамаға сипаттама беру;
- Дәрілік заттардың медициналық практикада қолданылуы;
- Дәрілік заттарды пайдаланудың тәжірибесі;
- Дәрілік заттардың жанама әсері.
- Жағымды және жағымсыз жарнамаға сипаттама беру.
-
- III. Қорытынды.
-
- IV. Қолданылған әдебиеттер.

Дәлелді медицина термині

- Бұл терминді Торонто қаласындағы Мак Мастер университетінің ғалымдары 1990ж ұсынды. Ғалымдардың пікірінше: Дәлелді медицина- дегеніміз дәлелдерге негізделген медицина, ол клиникалық зерттеулер жүргізіп, оларға баға беру және нәтижесін қолдануға бағытталған әдістердің жиынтығы.

- Дәлелді медицина принциптерін қолдана отырып эффективсіз немесе дұрыс емес емдеу әдістерін пайдаланбауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар ол жағары эффективті дәрілік заттарды және технологияларды табуда көмегін тигізеді.

Дәлелді медицина қолданылады

- препараттарды тіркеуге алуда шешім қабылдауда
- Емдеу жұмыстары бойынша рекомендация жасағанда
- Емдеу стандартын жасағанда және емдеу схемас жайлы шешім қабылдауда
- Профилактика программасы бойынша шешім қабылдағанда: вакцинация, скрининг
- Дәрілік зат өндірісінде өндірушілерге жаңа препарат алуда және маркетингке қолданылады
- Десаулықты сақтау жүйесінің зерттеулерінде

- Дәрілік заттар деп – химиялық және физикалық құрылымнан құралған, емдік мақсатта қолдануға болатын, адам ағзасына енгізуге болатын дәрілік сипаты бар заттарды атайды.

- **Жалпы дәрілердің барлығы үш топқа бөлеміз:**
- **(А):тізімі** - уытты заттар.
- **(Б):тобы** - қатты әсер ететін заттар.
- **Жалпы топқа** - қатты әсер етпейтін заттар жатады.
- Рецептсіз босатылатын дәрілік заттар жалпы топқа жатады.110 бұйрық бойынша осы дәрілік заттардың тізімі берілген.

Дәрілік заттардың адам ағзасы үшін әсері көріністері және ерекшелігі

- Жасы
- Жынысы
- Генетикалық факторлар
- Ағзаның жағдайы
- Тәуліктік ырғақтың маңызы

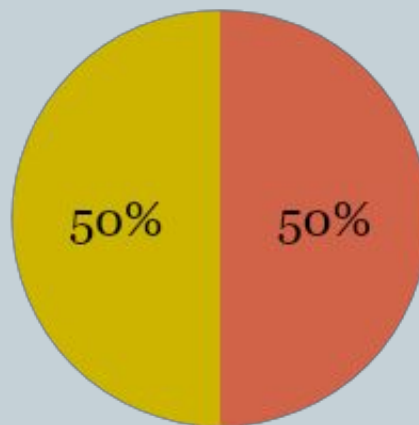

- Дәрілік заттарды рационалды қолдану – оны клиникалық көрсеткіштеріне сай, дозасын дұрыс, пациенттің ерекшеліктерін ескеріп, белгілі бір уақыт аралығында және қолжетімді бағада қолдану болып табылады.

Столбец1

- выписывается или продается без соблюдения необходимых условий
- пациенты применяют лекарства, не соблюдая правил.

Дәрілік заттардың жанама әсері

- **БДҰ-ның анықтамасы бойынша, дәрілік заттардың жанама немесе дәрілік заттар тудыратын жағымсыз реакциялар - бұл жанама әсерлер дәрілік заттарды ауруларды емдеуде және алдын-алуда ұсынылған мөлшерлерде қолданғанда пайда болатын әсерлер.**
- Дәрі-дәрмектердің жанама әсерлерінің 4 түрі бар:
- **А-типті** – жиі кездесетін болжамалы реакциялар, олар кез-келген адамда дәрілік заттардың фармакологиялық белсенділігіне байланысты байқалуы мүмкін.
- **В-типті** – сирек, болжауға келмейтін реакциялар, тек жоғары сезімтал адамдарда кездеседі.
- **С-типті** – ұзақ уақытты емдерде байқалады (дәріге тәуелділік).
- **D-типті** – канцерогенді, мутогенді және тератогенді әсерлер.
-

Жарнама

- Жарнама (реклама) (франц. Reclame, лат. Reclamo – жар саламын)- тауарлардың, қызмет көрсетудің тұтынушылық қасиеті туралы ақпарат беру және оған деген сұранысты көбейту мақсатында таратылатын хабарлама. Жарнама көпшілік ақпарат құралдары (теледиар, радио, газет, интернет, плакаттар, т.б.) арқылы жүзеге асатын коммуникацияның ақылы түрі болып табылады.

- Дәрілік заттарды жарнамалау ережесі
- "Қазақстан Республикасында дәрілік заттардың жарнамасына рұқсаттар беру ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2004 жылғы 18 тамыздағы N 640 бұйрығында көрсетілген.

Дәрілік заттардың жарнамасына қойылатын жалпы талаптар

- жарнамалатын зат дәрілік зат болып табылатыны және медицинада қолданылатыны айқын түсінікті болатындай нысанда ұсынылуы қажет.
- ұтымды қолданылуына ықпал етуі, дәрілік зат туралы дұрыс ақпарат беруі, терапиялық қасиеттерін асыра көрсетпеуі тиіс.
- Жарнаманың нысанына қарамастан, дәрілік заттың жарнамаланатын қасиеттері клиникалық зерттеулерде алынған және қолдану жөніндегі нұсқаулықта көрсетілген деректерге сәйкес келуі тиіс.

- Дәрігерлердің рецептері бойынша босатылатын құрамында есірткі құралдары, психотроптық заттар, прекурсорлар бар дәрілік заттар және дәрілік заттардың жарнамасы тек қана медицина және фармацевтика қызметкерлеріне арналып есептелген мамандандырылған басылымдарда жүзеге асырылуы мүмкін.
- дәрілік заттардың жарнамасына мемлекеттік органның рұқсатын бергеннен кейін ғана жарнаманы орналастыруға құқылы.

Жарнама түрлері

- Дәрілік заттардың жарнамасы
- мамандарға арналған жарнама
- халық арасында таратылатын жарнама деп бөлінеді.

- Мамандарға арналған жарнамада міндетті түрде мына мәліметтері болуы тиіс:
 - 1) дәрілік заттың сауда атауы;
 - 2) халықаралық атауына сәйкес белсенді заттың атауы;
 - 3) белсенді заттың (заттар) мөлшерлеуге ұстауы (шығарылу нысаны);
 - 4) қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес негізгі қолдану көрсетімдер;
 - 5) қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес негізгі жанама құбылыстары мен жағымсыз реакциялары;
 - 6) өндірушінің және/немесе сауда өкілінің аты, мекен-жайы;
 - 7) дәрілік затты босату санаты;
 - 8) қолдану сызбасы;
 - 9) қарсы көрсетімдері, ескертулер мен аталған дәрілік затты сақтықпен қолдану қажеттігі жөніндегі ақпарат;
 - 10) басқа дәрілік заттармен өзара әрекеттесу.

- Дәрілік заттардың халыққа арналған жарнамасы ұғымды тілде жазылуы керек және дәрілік заттарды дұрыс қолдануға қажетті мынадай ақпараттар болуы тиіс:
 - 1) сауда атауы;
 - 2) негізгі қолдану көрсетімдері;
 - 3) қолдану тәсілі мен мөлшері;
 - 4) дәрілік заттарды қолдану жөніндегі нұсқаулықтың (аннотация-қосымша) анық әрі көрнекі ұсыным;
 - 5) өндірушінің немесе сауда өкілінің аты мен мекен-жайы.

Қорытынды

- Құрметті студенттер, өз денсаулықтарыңыз бен жақындарыңыздың денсаулығына жауапкершілікпен қараңыздар! Дәрігер тағайындауынсыз дәрілік заттарды қолданбаңыздар! Кез келген дәріні тек дәрігердің тағайындауымен қабылдаңыздар! Біздің қызметіміз Сіздерге арналады!

Пайдаланылған әдебиеттер

- <http://edariger.kz/ru/news/novosti>
- <http://tengrinews.kz/zakon/kaz/docs?ngr=V990000933>
- <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V040003077>
- <http://kazmedic.kz/archives/1860>